Παιδαγωγικά θέματα (Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 6 Δεκεμβρίου, 2011

Δὲν εἶναι ἀξιοπερίεργο τὸ ὅτι στέλνουμε τὰ παιδιά μας στὸ σχολεῖο νὰ μάθουν γράμματα καὶ τέχνες καὶ ἐξαντλοῦμε ὅλες μας τὶς δυνατότητες γιὰ τὴν ἐπιτυχία αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ καὶ δὲν ἐνδιαφερόμαστε νὰ τὰ ἀναθρέψουμε συγχρόνως καὶ σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ;

Ἐ λοιπὸν νὰ ξέρετε ὅτι, ὅταν ἀνατρέφουμε τὰ παιδιά μας, ἔτσι ὥστε νὰ γίνουν, ἀναιδῆ, ἀκόλαστα, ἀπειθάρχητα, βάναυσα, τότε, ἐμεῖς πρῶτοι θὰ γευθοῦμε τοὺς καρποὺς τῆς κακίας τους.

Ἂς προσέξουμε λοιπὸν αὐτὸ τὸ θέμα κι ἂς ὑπακούσουμε σ᾽ αὐτὸ ποὺ μᾶς διδάσκει ὁ μακάριος Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος μᾶς συμβουλεύει νὰ ἀνατρέφουμε τὰ παιδιά μας καὶ νὰ τὰ παιδαγωγοῦμε, σύμφωνα μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Νὰ τοὺς δίνουμε πάντα ἐμεῖς πρῶτοι τὸ καλὸ παράδειγμα καὶ νὰ τὰ συνηθίσουμε ἀπὸ μικρὰ στὴν μελέτη τῶν θείων Γραφῶν.

Ἰωάν. Χρυσόστομος: P.G. 61,150, κ. εξ.

Μέχρι πότε θὰ εἴμαστε κάτω ἀπὸ τὸ σαρκικὸ φρόνημα; Μέχρι πότε θὰ σκύβουμε καὶ θὰ ἐπικεντρώνουμε ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον μας πάνω στὰ γήινα πράγματα;

Ὅταν πρόκειται, γιὰ τὴν φροντίδα τῆς ἀνατροφῆς καὶ τὴν παιδαγωγία τῶν παιδιῶν μας, ἂς παίρνουν ὅλα τὰ ἄλλα δεύτερη θέση καὶ σημασία.

Ἂν τὸ παιδὶ διδαχτεῖ ἀπὸ μικρὸ νὰ σκέπτεται μὲ σωστὸ τρόπο, τότε ἔχει ἤδη ἀποκτήσει μεγάλο πλοῦτο καὶ δόξα.

Δὲν θὰ ἔχεις κατορθώσει τίποτα τὸ σπουδαῖο, ἂν ἔχεις μάθει τὸ παιδί σου κάποια τέχνη ἢ τὴν ἀρχαία φιλοσοφία, μὲ τὴν ὁποῖα θὰ κερδίσει ἐνδεχομένως χρήματα. Τὸ σπουδαῖο θὰ εἶναι ἂν τὸ ἔχεις διδάξει τὴν τέχνη νὰ περιφρονεῖ τὰ χρήματα. Ἂν θέλεις νὰ τὸ κάνεις πλούσιο, ἔτσι νὰ τὸ κάνεις. Γιατὶ πλούσιος δὲν εἶναι ὅποιος ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ πολλὰ χρήματα ἢ ἐκεῖνος ποὺ ἔχει ὅλα τὰ ἀγαθά, ἀλλὰ ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ τίποτα. Αὐτὸ νὰ διδάξεις τὸ παιδί σου. Αὐτὸ νὰ τοῦ μάθεις. Αὐτὸς

εἶναι ὁ μεγαλύτερος πλοῦτος.

Μὴν κοιτάζεις, πῶς θὰ τὸ κάνεις νὰ προκόψει -μὲ τὴν ἔννοια βέβαια, ποὺ τὸ κοσμικὸ φρόνημα θεωρεῖ τὴν προκοπὴ- γιατὶ ἔτσι θὰ τὸ καταντήσεις φιλόδοξο. Φρόντισε καλύτερα νὰ τοῦ μάθεις πῶς νὰ περιφρονεῖ, σὲ τούτη ἐδῶ τὴ ζωή, τὴν ἀνθρώπινη δόξα. Ἔτσι μπορεῖ νὰ γίνει καὶ πιὸ ἔνδοξος καὶ πιὸ σπουδαῖος.

Αὐτὰ εἶναι πράγματα, ποὺ εἶναι εὔκολα καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν ἐξ ἴσου, καὶ ἀπὸ τὸν πλούσιο καὶ ἀπὸ τὸ φτωχό. Αὐτὰ δὲν τὰ διδάσκεται κανεὶς ἀπὸ δάσκαλο, οὔτε τοῦ τὰ μαθαίνει καμμιὰ τέχνη. Αὐτὰ εἶναι πράγματα ποὺ τὰ μαθαίνει κανεὶς ζώντας σύμφωνα μὲ τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ.

Μὴν φροντίζεις μόνο, νὰ ζήσει τὸ παιδί σου πολλὰ χρόνια ἐδῶ στὴ γῆ. Φρόντισε νὰ ἀξιωθεῖ νὰ ζήσει τὴν ἀτέλειωτη καὶ αἰώνια ζωή.

Ἰωάν. Χρυσόστομος: P.G. 61,150, κ. εξ.

Θέλεις νὰ ἀφήσεις ἄνθρωπέ μου, πλοῦτο στὸ παιδί σου; Δίδαξέ το νὰ εἶναι τίμιο. Γιατὶ ἔτσι θὰ μπορέσει νὰ διαφυλάξει τὸν πλοῦτο του. Ἔτσι, ἀκόμα κι ἂν δὲν ἀποκτήσει ἄλλα κτήματα, τουλάχιστον δὲν θὰ σκορπίσει ὅσα ἔχει.

Ἂν ὅμως τὸ παιδί σου εἶναι πονηρό, τότε δὲν θὰ τὸ ἀφήσεις φύλακα τοῦ πλούτου σου, ἀλλὰ θὰ τὸ κάνεις χειρότερο κι ἀπὸ τὸν τελευταῖο φτωχὸ τῆς γῆς.

Γιὰ ὅσους δὲν ἔχουν ἀναθρέψει σωστὰ τὰ παιδιά τους, εἶναι γι᾽ αὐτὰ προτιμότερη, ἀπὸ τὸν πλοῦτο, ἡ τέλεια φτώχεια. Γιατὶ ἡ φτώχεια θὰ τὰ διατηρήσει στὴν ἀρετή, ἀκόμα καὶ παρὰ τὴ θέλησή τους, ἐνῶ ὁ πλοῦτος δὲν θὰ τὰ ἀφήσει στὸν ἴσιο δρόμο, ἀκόμα κι ἂν τὰ ἴδια τὸ θέλουν. Ἡ πλούσια ζωὴ θὰ τὰ παρασύρει στὸ κακό, θὰ τὰ καταστρέψει καὶ θὰ τὰ ὁδηγήσει σὲ ἀμέτρητα δεινά.

Ἰωάν. Χρυσόστομος: P.G. 61, 546 κ. ἑξ.

Πές μου ἄνθρωπὲ μου, ἂν ἔβλεπες τὸ παιδί σου νὰ λειώνει ἀπὸ τὴν πεῖνα, θὰ τὸ ἄντεχε ἡ ψυχή σου καὶ θὰ ἀγνοοῦσες τὴν κατάστασή του; Δὲν θὰ ἔτρεχες νὰ κάνεις ὅ,τι περνάει ἀπὸ τὸ χέρι σου, γιὰ νὰ τὸ χορτάσεις καὶ νὰ τὸ ἀναπαύσεις;

Ἢ λοιπόν, ἂν ἔλειωνε τὸ παιδί σου ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ τὴν ἔλλειψη τῆς ὑλικῆς τροφῆς, δὲν θὰ τὸ παράβλεπες. Τώρα, ποὺ καταστρέφεται ἀπὸ τὴν ἔλλειψη τῆς διδασκαλίας

τῶν θείων Γραφῶν, τὸ σηκώνει ἡ ψυχή σου καὶ τὸ προσπερνᾶς ἀπαρατήρητο;

Πές μου, ἀξίζει τέτοιος ποὺ εἶσαι, νὰ ὀνομάζεσαι πατέρας;

Αὐτὴ ἡ πεῖνα εἶναι φοβερώτερη ἀπὸ τὴν ἔλλειψη τῆς τροφῆς, ἐφόσον καταλήγει στὸν μεγαλύτερο, τὸν πνευματικὸ θάνατο. Γι᾽ αὐτὸ πρέπει νὰ ἐνδιαφερόμαστε, περισσότερο γι᾽ αὐτὴν καὶ νὰ τὴν ἀντιμετωπίζουμε πιὸ ἄμεσα. Ὁ ἀπ. Παῦλος λέει: Νὰ μεγαλώνετε τὰ παιδιά σας, νουθετώντας καὶ παιδαγωγώντας τα, μὲ τὸ νόμο τοῦ Θεοῦ (Ἐφ. στ΄, 4). Αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ καλὴ πατρικὴ φροντίδα. Αὐτὴ εἶναι ἡ πιὸ γνήσια πατρικὴ κηδεμονία.

Ἔτσι ἐγὼ κατανοῶ τὴν πατρικὴ σχέση μὲ τὸ παιδί, ὅταν δηλαδὴ ὁ πατέρας φροντίζει περισσότερο ἀπὸ τὴν ὑλική, τὴν πνευματικὴ τροφὴ τοῦ παιδιοῦ του.

Ἰωάν. Χρυσόστομος: P.G. 51, 100 – 101

Ἂν πρόκειται νὰ μᾶς ζητηθοῦν εὐθῦνες γιὰ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους -ἐφόσον μᾶς ἔχει πεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος : κανένας νὰ μὴν ζητάει τὸ δικό του, ἀλλὰ καθένας νὰ φροντίζει γιὰ τὸ συμφέρον τοῦ ἄλλου. (Α Κορ. 10, 24)- πόσο περισσότερο θὰ εἴμαστε ὑπόλογοι γιὰ τὴν ἔλλειψη τῆς φροντίδα μας πρὸς τὰ παιδιά μας;

Θὰ μᾶς πεῖ ὁ Θεὸς: Δὲν τό ᾽χες το παιδὶ κοντά σου ἀπὸ βρέφος; Δὲν σὲ ἔχω ὁρίσει δάσκαλό του, προστάτη, κηδεμόνα καὶ ὁδηγό του; Δὲν τὸ εἶχα ἀφήσει ὁλοκληρωτικὰ στὰ χέρια σου;

Σοῦ ἔχω δώσει ἐντολή, νὰ τὸ διαπλάσεις ἀπὸ πολὺ μικρὸ καὶ νὰ τὸ παιδαγωγήσεις σωστά. Νομίζεις ὅτι θὰ βρεῖς ἔλεος, ἂν ἀδιαφορήσεις καὶ τὸ ἀφήσεις νὰ χαθεῖ;

Τί ἔχεις νὰ ἀπαντήσεις πάνω σ᾽ αὐτὸ ἄνθρωπέ μου;

Μήπως θὰ μοῦ πεῖς, ὅτι τώρα ποὺ μεγάλωσε τὸ παιδί, εἶναι γιὰ μένα δύσκολο αὐτὸ τὸ ἔργο καὶ σκληρὸ; Αὐτὸ ἄνθρωπέ μου ἔπρεπε νὰ τὸ εἶχες ὑπολογίσει ἀπὸ τότε, ποὺ τὸ παιδὶ ἦταν μικρὸ καὶ εὔπλαστο καὶ μποροῦσε εὔκολα νὰ ὑπακούει. Ἀπὸ τότε ἔπρεπε νὰ τὸ διαπαιδαγωγήσεις προσεκτικὰ καὶ νὰ τὸ συνηθίσεις νὰ κινεῖται καὶ νὰ σκέπτεται σωστά. Ἀπὸ τότε ἔπρεπε νὰ τὸ διορθώνεις καὶ νὰ κόβεις τὶς ἀδυναμίες του. Τότε ποὺ ἡ ἡλικία ἦταν ἀκόμα τρυφερὴ καὶ ὅλα ἦταν πιὸ εὔκολα. Τότε ἔπρεπε νὰ εἶχες ξερριζώσει τὰ ἀγκάθια.

Ἂν δὲν τὰ παραμελοῦσες τότε ποὺ ἀναπτύσσονταν τὰ πάθη, δὲν θὰ εἶχαν τώρα ριζώσει καὶ δὲν θὰ ἦσαν σήμερα δυσκολοθεράπευτα. Γι᾽ αὐτὸ ἀκριβῶς μᾶς

παραγγέλει ἡ Ἁγ. Γραφὴ καὶ μᾶς λέει: Κάνε τὸ παιδί σου, νὰ σκύψει τὸ κεφάλι, ἀπὸ τὴ μικρή του κιόλας ἡλικία, τότε ποὺ εἶναι πιὸ εὔκολη ἡ διαπαιδαγώγησή του (Σοφ. Σειρ. 7, 23).

Ἰωάν. Χρυσόστομος: P.G. 51, 327 κ. ἑξ.

(Πηγή ηλ. κειμένου: nektarios.gr)